

Statkraft Energi

Saksbehandlar, innvalstelefon

Magne Nesse, 5557 2335

Endret tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av rensset tunnelvann og avrenning fra massedeponi fra rehabilitering av Bjølsegrøvatn dam for Statkraft Energi AS

Statsforvalteren endrer Statkraft Energi AS sin tillatelse etter forurensningslovene til utslipp av anleggsvann fra tunneler og avrenning fra massedeponi ved rehabilitering av Bjølsegrøvatn dam for Bjølvo kraftverk i Kvam herad.

Anleggsarbeidene forventes å vare fra vår/sommer 2025 til sommer 2028/2029. Endringen består i større massedeponi og endra krav til utslipp fra avrenning fra massedeponiet.

Endringen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 18, og det er gitt vilkår for å redusere faren for forurensning etter § 16.

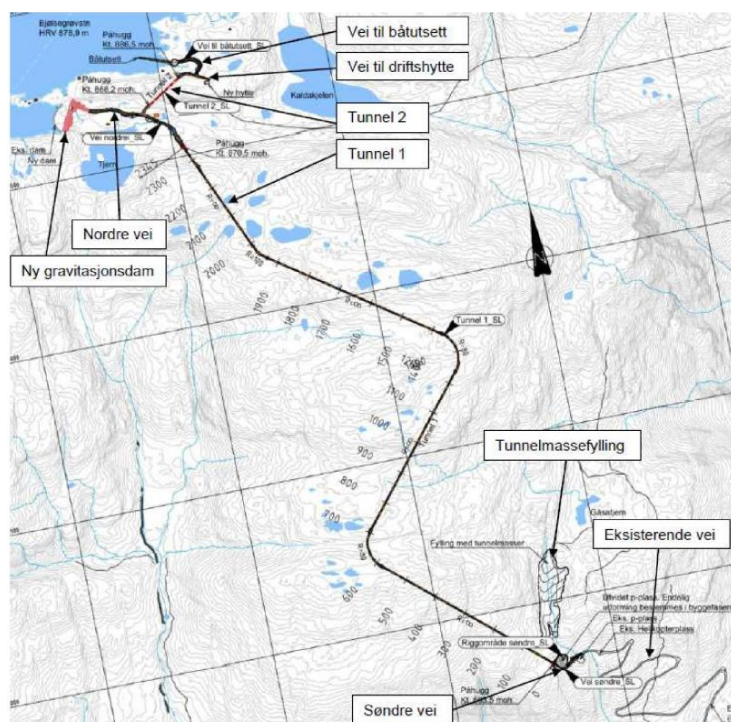
Vi viser til søknad fra Statkraft Energi AS datert 11. september 2025 og oversendelse av NVEs godkjenningsvedtak av planendring datert 11. november 2025.

Gjeldende tillatelse

Statsforvalteren i Vestland ga 15. oktober 2024 Statkraft Energi AS tillatelse etter forurensningsloven til anleggsarbeid knyttet til rehabilitering av Bjølsegrøvatn dam Bjølvo kraftverk. Det skal drives to tunneller hver med sitt renseanlegg for rensing av anleggsvann som oppstår ved tunneldriving. Tunnel 1 er 2 350 meter lang med en driftstid anslått til 46 uker. Tunnel 2 er 120 meter lang med en driftstid anslått til 3 – 4 uker.

Avrenning fra massedeponi og utslipp fra tunnel 1 vil begge drenere mot nedbørfeltet til "Indre Samlafjorden bekkefelt på nordsiden" (vannforekomstID 052-204-R).

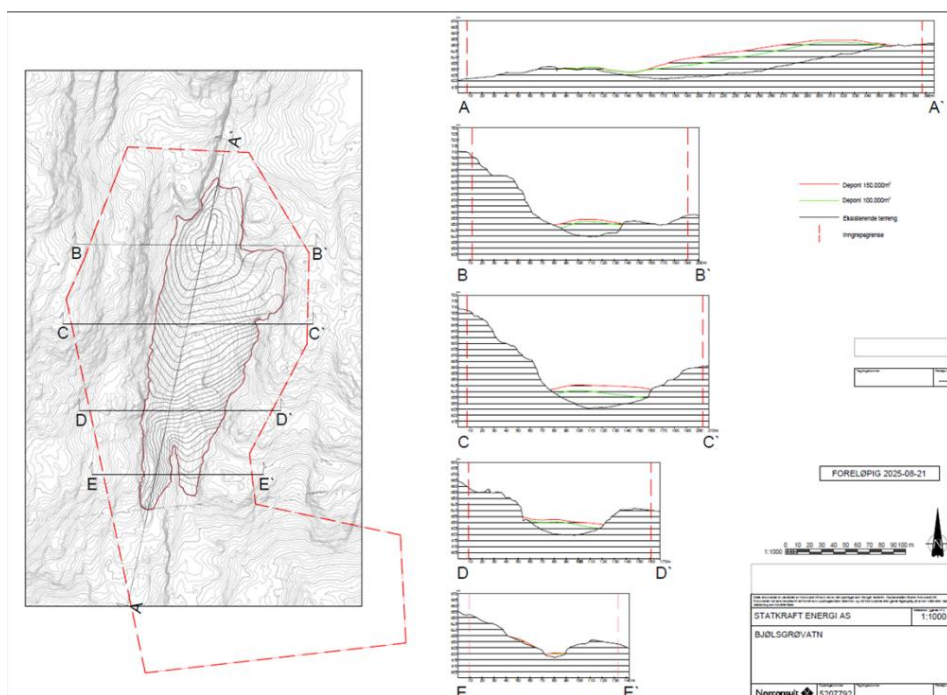
Det ble søkt og gitt like vilkår for utslipp fra renseanleggene for anleggsvann fra tunneldriving og renseanlegg for avrenning fra et massedeponi plassert i Hellerdalen, oppstrøms nedre tunnelpåhugg tunnel 1. Massedeponiet var anslått til 100 000 pm³ over et areal på ca. 15 daa.

Figur 1 Planlagte tunneler mm

Søknad om endring

Detaljprosjektering av prosjektet viser at det blir behov for et massedeponi på 150 000 pm^3 over et areal på 18 daa. NVE godkjente planendringen i vedtak 11. november 2025. Statkraft Energi vurderer økt volum av stein ikke vil medføre økt volum av vann. Hydraulisk kapasitet i sedimenteringsanlegget/reneanlegget nedstrøms massedeponiet dimensjoneres ut fra nedslagsfelt og blir ivaretatt gjennom fastsatt dimensjonerende vannmengde. Denne forblir det samme selv om volumet av stein øker.

Figur 2 Plan og profil for arealbruk deponi med 150 000 am^3

Statkraft Energi AS ønsker også endret prøvetakingsmetoder og frekvens for renseanlegget for avrenningsvann fra massedeponiet. Fra ukentlig stikkprøver til månedlige prøvetaking og at krav om kontinuerlig målinger av pH og turbiditet utgår. Og at i vintermånedene uten avrenning og når det er klimatiske forhold som medfører at prøvetaking ikke er gjennomførbart så vil det ikke tas prøver av utslippsvann fra sedimentasjonsanlegget.

Saksbehandling

Statsforvalteren behandler søknader om tillatelser etter forurensningsloven i samsvar med forurensningsforskriften kapittel 36. Vi vurderer at endringen av tillatelsen vil være av mindre miljømessig betydning og har ikke forhåndsvarslet søknaden, med hjemmel i forurensningsforskriften § 36-9.

Statsforvalterens sin vurdering og begrunnelse for endring av tillatelsen

Rettslig grunnlag

Forurensningslovens § 18 gir hjemmel til endring av tillatelser.

Avgrensing mot annet lovverk

Konsesjon til bygging av Bjølvo kraftverk ble gitt ved kongelig resolusjon 7. april 2020 med hjemmel i vassdragsreguleringsloven. NVE godkjente detaljplan for miljø og landskap 29. juli 2024 og endring arealbruk 11. november 2025. Godkjenning av arealbruken, herunder plassering og størrelse av massedeponi ut fra naturmangfoldloven, er gjort av NVE, som myndighet etter vassdragsreguleringsloven.

Sammenheng mellom tillatelse til anleggsarbeid etter forurensningsloven og detaljplan for miljø og landskap

Anleggsarbeidet for å etablere kraftanlegg følges opp av miljøtilsynet i NVE, blant annet ved at utbygger skal lage og følge detaljplan for miljø og landskap, som beskriver anleggsarbeidet og nødvendige tiltak for å redusere risikoen for negative virkninger på miljøet. Planen skal godkjennes av NVE før anleggsarbeidet starter. NVE har ansvaret for å kontrollere at konsesjonen og detaljplanen følges i anleggsfasen gjennom inspeksjon på anlegget eller dokumentkontroll. Byggherre, ved prosjektleder, er ansvarlig for gjennomføringen av prosjektets miljøoppfølgingsplan.

Statsforvalteren vurderer at det i denne saken er praktisk at vår tillatelse omfatter vilkår for rensing av tunnelvann, avrenning fra massedeponi og generelle vilkår for drift av riggområder. Resten av anleggsarbeidene håndteres etter det etablerte forvaltningssystemet for vannkraftanlegg, der miljøtilsynet i NVE følger opp anlegget med hensyn til nødvendige tiltak for å redusere risikoen for negative virkninger på miljøet.

Vår vurdering av søknaden

Statsforvalteren vurderer at søknaden med tilhørende dokumentasjon er i samsvar med forurensningsforskriften §36-2 sine krav til innhold i søknaden om tillatelse etter forurensningsloven. Vi mener å ha tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak i saken.

Statsforvalter ser at det er forskjell på å drive renseanlegg for tunnelvann og renseanlegget nedstrøms massedeponiet og at vilkårene således bør være forskjellige. Vi endrer vilkår for prøvetaking av avrenning fra massedeponiet slik det er omsøkt fra Statkraft Energi AS.

Ett renseanlegg basert på sedimentering nedstrøms massedeponiet vil være svært avhengig av naturforholdene. Vi tar med vilkår om at når naturforholdene på stedet er tilstrekkelig avklart, skal

tiltakshaver oversende dokumentasjon som beskriver hvordan det planlagte rensetrinnet nedstrøms massedeponiet skal etableres. Dokumentasjonen skal minimum omfatte:

- teknisk beskrivelse av sedimenteringsvolumet og tilhørende avskjærende grøfter
- dimensjonering av anlegget, herunder beregningsgrunnlag, forutsetninger og kapasiteter
- vurdering av forventet avrenning av finstoff over tid samt hvordan anlegget håndterer dette
- plan for drift og vedlikehold frem til massedeponiet er stabilisert og finstoffavrenningen opphørt

Dokumentasjonen skal sendes oss før anleggsarbeidene med reinsetrinnet igangsettes.

Vi har også oppdatert tillatelsen med vilkår knyttet til bruk av massedeponiet herunder mellomlagring av forurensede masser mm.

Vurdering etter naturmangfoldloven og vannforskriften

Dette er en mindre endring så Statsforvalterens vurderinger av tiltaket etter naturmangfoldloven og vannforskriften gitt i vårt vedtak 15. oktober 2024, er gjeldende også for denne endringen.

Konklusjon

Statsforvalteren har behandlet søknaden, og vurdert de forurensningsmessige ulempene opp mot de samfunnsmessige fordelene. Under forutsetning om at de avbøtende tiltakene som er planlagt blir gjennomført og at anlegget blir driftet i tråd med utslippstillatelsen, vurderer Statsforvalteren at miljøforholdene vil være tilfredsstillende. Statsforvalteren gir derfor tillatelse etter forurensningsloven § 11. Statsforvalteren tar likevel forbehold om at det kan bli krevd ytterligere tiltak dersom det skulle vise seg å være nødvendig. Statsforvalteren vil følge opp anlegget gjennom krav om rapportering av eventuelle avvik fra rensekrav og ved tilsyn

Vedtak

Statsforvalteren endrer tillatelse til utslipp av anleggsvann fra tunneler og avrenning fra massedeponi ved rehabilitering av Bjøsegrøvatn dam for Bjølvo kraftverk i Kvam herad. Tillatelsen er endret med hjemmel i forurensningsloven § 18. Tillatelsens vilkår følger vedlagt dette brevet

Gebyr for saksbehandling

Statsforvalteren tar gebyr for arbeid med tillatelser etter forurensningsloven. Ut fra Statsforvalterens ressursbruk i saken legger vi gebyrsats 7, 22 900 kroner, for behandling av søknaden, jf. forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4. Faktura blir sendt fra Miljødirektoratet. Se forurensningsforskriften kapittel 39 hvis dere vil lese mer om saksbehandlingsgebyret.

Klageadgang

Vedtaket, herunder vedtak om gebyrsats, kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra avgjørelsen er mottatt. Eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen skal begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes via Statsforvalteren.

Med helsing

Lars Martin Færseth
seksjonsleder

Magne Nesse
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg: Tillatelsens vilkår

Kopi til:

KVAM HERAD
MATTILSYNET
VESTLAND FYLKESKOMMUNE
YTRE ÅLVIK SKOGSVEGLAG
HYTTESTYRET FOR DAMHYTTA

Mottakerliste:

STATKRAFT ENERGI AS

Endret tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av rensset tunnelvann og avrenning fra massedeponi fra rehabilitering av Bjølsegrøvatn dam for Statkraft Energi AS

Statsforvalteren endrer Statkraft Energi AS sin tillatelse til Bjølsegrøvatn dam. Endringen er gitt basert på søknad 11. september 2025 og er hjemlet i forurensningsloven § 18. Den opprinnelige tillatelsen ble gitt på grunnlag av opplysninger som kom fram i søknad av 5. juli 2024 og med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16. Tillatelsen gjelder fra dags dato og fram til anleggsarbeidet er avsluttet. [Endring i vilkår er markert med blå skrift.](#)

Dersom virksomheten ønsker endringer i driftsforhold som kan ha noe å si for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som blir lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må virksomheten i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Virksomheten bør først kontakte Statsforvalteren for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådd i kraft, skal virksomheten sende en utgreiing om omfanget til virksomheten slik at Statsforvalteren kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Data om virksomheten

Verksemd	STATKRAFT ENERGI AS
Postadresse	Postboks 200 Lilleaker, 0216 Oslo
Herad og fylke	Kvam, Vestland
Org. nummer	987 059 729

Statsforvalteren sine referansar

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer	Saksnummer
2024.0830.T	4622.0102.01	2024/10573

Tillatelse gitt første gang: 15. oktober 2024	Endringsnummer: 1	Tillatelse sist endret: 24. november 2025
Lars Martin Færseth seksjonsleder	Magne Nesse senioringeniør	

Dokumentet er godkjent elektronisk

Endringslogg

Endringsnummer	Endringsdato	Vilkår	Endringen består av
1	24.11.2025		

1 Tillatelsen omfatter

1.1 Omfang

Tiltaket gjelder rehabilitering av Bjøsegrøvatn dam ved Bjølvo kraftverk i Kvam herad. Tillatelsen omfatter forurensning fra anleggsarbeid i forbindelse med tunneltunnelndriving for bygging av ny vei til den nye dammen. Dette gjelder utslipp av rensedrifts- og dreisvann fra tunnelndriving, avrenning fra massedeponi, avrenning fra eventuelle vaskeplasser og riggområde, generell forurensning fra anleggsarbeid og håndtering av avfall. Tillatelsen fritar ikke virksomheten fra å hente inn tillatelse for de delene av tiltaket som ikke er regulerte av forurensningsloven.

Tillatelsen for anleggsarbeidet er midlertidig og gjelder fra dags dato og fram til anleggsarbeidet er avsluttet. Anleggsarbeidet forventes å vare fra vår/sommer 2025 til sommer 2028/2019.

Tillatelsen er basert på opplysninger fra følgende dokument:

- Søknad om tillatelse datert 5. juli 2024 og tilleggsinformasjon i denne
- Detaljplan for miljø og landskap, datert 1. mars 2023
- [Søknad om endring datert 11. september 2025](#)
- [NVE vedtak om planendring datert 11. november 2025](#)

Statsforvalteren legger til grunn at tiltakene skal gjennomføres som nevnt i dokumentene i listen ovenfor med mindre annet er avtalt med Statsforvalteren. Statsforvalteren gir tillatelsen med forutsetning at de avbøtende tiltakene som er planlagt blir gjennomført og at anlegget blir driftet i tråd med utslippstillatelsen.

1.2 Varsel om oppstart

Statsforvalteren skal varsles om oppstart av anleggsarbeidet senest en uke før anleggsarbeidet starter. Det kan varsles med en e-post til sfvlpost@statsforvalteren.no.

2 Generelle vilkår

2.1 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra virksomheten, medregnet utslipp til luft og vann, støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippet blir holdt innenfor fastsette utslippsgrenser, plikter virksomheten å redusere utslippene sine, medregnet støy, så langt det er mulig uten urimelige kostnader. Pliktene omfatter også utslipp av komponenter som det ikke er sett uttrykkelige grenser for gjennom vilkår i dette tillatelsen.

2.2 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslippene på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktet utslipp, skal virksomheten sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha noe å si for utslippene. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumenterte.

2.3 Tiltak ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning skal virksomheten så langt det er mulig uten urimelige kostnader sette i verk tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren. Om nødvendig må virksomheten redusere eller innstille driften.

Tiltakshaver skal så snart som mulig informere Statsforvalteren om unormale forhold som har eller kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal i tillegg varsles i samsvar med punkt 3.3.

2.4 Miljørisikovurdering av anleggsarbeidet

Tillatelsens vilkår er basert på de miljørisikovurderingene som er utført i forbindelse med søknad om tillatelse etter forurensningsloven og de forslag til avbøtende tiltakene som er søkt om for å redusere fare for forurensning til et akseptabelt nivå.

Virksomheten plikter å ha oversikt over alle aktiviteter og forhold som kan føre til forurensning og kunne gjøre greie for risiko. Ved endret forhold skal miljørisikovurderingene oppdateres. Resultatene skal vurderes opp mot akseptabel miljørisiko.

Vi krever at miljørisikovurderingen oppdateres med en vurdering av fare for forurensning av privat drikkevannsforsyning nedstrøms anleggsområdet ved Ytre Ålvik, slik Ytre Ålvik skogsveglag SA og styret i Damhytta har omtalt. Oppdatert risikovurdering skal sendes Statsforvalteren før oppstart, med kopi til Ytre Ålvik skogsveglag SA, styret i Damhytta, Kvam herad og Mattilsynet (som myndighet etter drikkevannsforskriften).

Med utgangspunkt i risikovurderingen skal virksomheten iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighet- og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Tiltakshaver skal ha en oppdatert plan over risikoreduserende tiltak, og sikre at tiltak herifra blir innarbeidet og gjennomført.

2.5 Ansvar

Tiltakshaver er ansvarlig for å sikre og dokumentere at vilkårene i dette tillatelsen blir stette. Tiltakshaver plikter å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning og kunne gjøre greie for risikoforhold. Tiltakshaver plikter videre å orientere vedkommende som skal gjennomføre tiltakene om de vilkårene som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet.

2.6 Erstatningsansvar

Selv om tillatelsen er gitt, plikter den som forårsaker forurensning eller annen type skade å svare for erstatning som måtte følge av alminnelige erstatningsregler.

3 Internkontroll, beredskapsplan og akutt forurensning

3.1 Internkontroll

Tiltakshaver plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i medhold til internkontrollforskriften. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at tiltakshaver stetter kravene i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og andre relevante forskrifter til disse lovene. Tiltakshaver plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Når en tiltakshaver som oppdragsgiver engasjerer oppdragstaker (entreprenør eller lignende) til å utføre oppgaver på tiltakshavers anlegg, skal oppdragsgiver sørge for at oppdragstaker er kjent med og har internkontrollsystem i tråd med tillatelsens vilkår.

Tiltakshaver plikter alltid å ha oversikt over alle aktiviteter og forhold som kan føre til forurensning og kunne gjøre greie for risiko. På basis av miljørisikoanalyse skal tiltakshaver sette i verk miljørisikoreduserende tiltak.

3.2 Beredskapsplan

Den ansvarlige skal sørge for å ha en nødvendig beredskap for å hindre, oppdage, stanse, fjerne og avgrense påvirkning av akutt forurensning for sin virksomhet, jf. forurensningsloven § 40. Beredskap skal stå i et rimelig forhold til sannsynlighet for akutt forurensning og omfanget av skadene og ulempene som kan inntreffe. Beredskapsplikten inkluderer også utstyr og kompetanse til å fjerne og avgrense påvirkning av forurensningen.

Tiltakshaver skal utarbeide beredskapsplan for tiltaket. Ved endret forhold skal beredskapsplanen oppdateres. Beredskapsplanen skal være tilgjengelig og kjent for de som utfører arbeid der akutte hendelser i flg. planen, kan oppstå.

3.3 Varsling om akutt forurensning

Ved akutt forurensning eller fare for akutt forurensning som følge av tiltaket, skal den ansvarlige straks varsle på telefon 110, etter Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning fastsett av Miljøverndepartementet 9. juli 1992. Statsforvalteren skal også varsles.

4 Utslipp til vann

4.1 Utslippsgrenser

Tabell 1. Oversikt over parameterer, utslippsgrenser og prøvetakingsfrekvens for utslipp til Orfallet/ bekk A og bekk B. Grensene gjelder utslipp fra renseanlegg etablert for rensing av tunnelvann fra tunnel 1 og fra tunnel 2 ~~og fra renseanlegg etablert nedstrøms massedeponi for overskuddsmasser.~~

Parameter	Grense ut fra renseanleggene for tunnelvann	Prøvetaking
Suspendert stoff	200 mg/l	Stikkprøve hver uke
Olje	5 mg/l	Stikkprøve hver uke
pH	6-8	Kontinuerlige målinger
Turbiditet*		Kontinuerlige målinger
Vannmengde	Ingen grense, men krav om måling for å sikre tilstrekkelig oppholdstid og dimensjonering av renseanlegg	Kontinuerlige målinger

**Alarmgrense for turbiditet skal etableres på bakgrunn av korrelasjon mellom prøveresultat for suspendert stoff og målt turbiditet. Ved overskridelser av grenseverdier eller dersom turbiditeten overstiger akseptkriterium skal årsaksforholdene avklares og nødvendige avbøtende tiltak gjennomføres. Stikkprøve for SS kan avsluttes når det er etablert korrelasjon mellom SS og turbiditet.*

4.2 Massedeponi ved Hellerdalen

Generelt

Etablering av permanente massedeponi skal skje i samsvar med gjeldene konsesjon/detaljplan for miljø og landskap gitt av NVE. I massedeponiet ved Hellerdalen kan det samlet plasseres inntil 150 000 pm³ sprengstein

Det er kun tillatt å plassere sprengstein som tas ut i forbindelse med rehabilitering av Bjølsegrøvatn dam, Bjølvo kraftverk.

Masser som kan plasseres i massedeponi

Masser skal ikke inneholde forurensningsstoffer som overstiger normverdier for forurenset grunn i vedlegg 1 til forurensningsforskriften kapittel 2. Dersom massene har naturlige forhøyede bakgrunnsverdier av normverdier for forurenset grunn, skal det risikovurderes og dokumenteres at massenes utlekkingspotensial ikke er til skade eller ulempe for miljøet. Det tillates heller ikke bruk av steinmasser som danner syre eller andre stoffer som kan medføre forurensning i kontakt med vann og/eller luft. Bergartenes syredannende potensiale skal vurderes før deponering.

Det er ikke tillatt å legge avfall som for eksempel som betong, betongslam, asfalt, slam fra renseanlegg etc. i fyllingene.

Avfallsmasser fra riving av betongdammer kan bare plasseres i deponi dersom Miljødirektoratet gir tillatelse til dette etter avfallsforskriften § 14a-7. Hvis ikke skal de levers til godkjent mottak.

Renseanlegg nedstrøms massedeponiet

Avrenning av sprengstoffrester og finstoff fra massedeponiet ved Hellerdalen skal avgrenses ved å etablere sedimentasjonsbasseng og avskjærende grøfter i foten av deponiet.

Når naturforholdene på stedet er tilstrekkelig avklart, skal tiltakshaver oversende dokumentasjon som beskriver hvordan det planlagte rensetrinnet nedstrøms massedeponiet skal etableres. Dokumentasjonen skal minimum omfatte:

- teknisk beskrivelse av sedimenteringsvolumet og tilhørende avskjærende grøfter
- dimensjonering av anlegget, herunder beregningsgrunnlag, forutsetninger og kapasiteter
- vurdering av forventet avrenning av finstoff over tid samt hvordan anlegget håndterer dette
- plan for drift og vedlikehold frem til massedeponiet er stabilisert og finstoffavrenningen opphørt

Ut fra sedimentasjonsbassenget nedstrøms sprengsteinsfyllingene skal det tas tolv prøver første år. Prøvene tas som stikkprøver, og analyseres for suspendert stoff, total- nitrogen, ammonium-nitrogen og nitrat-nitrogen. Dette for å dokumentere om renseløsningene er tilfredsstillende eller må forbedres. Detaljert opplegg for prøvetaking nedstrøms massedeponiene, tilpasset vinterdrift mv beskrives i kontroll og overvåkingsplan.

Bruk av massedeponi til mellomlager av lettere forurensede masser

Deler av massedeponiet kan tas i bruk for mellomlagring av lettere forurensede tunnelmasser som oppstår i prosjektet slik som bunnrenskmasser, masser som er mistenkt forurenset og masser omtalt sist i vilkår 9.3.. Dersom det påtreffes masser i kategorien farlig avfall gjelder vilkår 9.2

- Det skal tydelig merkes hvor massene kommer fra, og masser med ulik forurensningsgrad skal ikke blandes sammen. Det er ikke lov å fortynne forurensede masser ved å blande de med masser som er mindre forurenset.
- Massene lagres på en plan flate med dekke av f.eks. asfalt, betong, container, duk/presenning, en absorberende såle (bark, steinmel, sand, o.l.) eller en optimal kombinasjon av disse.
- Ved nedbør må tiltak iverksettes for å unngå økt avrenning, eksempelvis ved å legge en presenning over massene.
- Ved lagring av bløte masser bør det anlegges voller av absorberende materiale (bark, steinmel, sand ol.) rundt de mellomlagrede massene for å forhindre avrenning. Dette er også relevant ved mye nedbør.

4.3 Utslippsreducerende tiltak

Tiltakshaver skal etablere tilstrekkelige renseløsninger og avbøtende tiltak for å redusere utslipp av partikler, partikkelbunden forurensning, plast/skytestreng, olje og andre miljøgifter mest mulig, slik at det ikke fører til skade eller ulempe for miljøet. Riggområdet skal etableres slik at eventuell forurensning fra det kan kontrolleres.

Drifts- og drensvann fra tunneldrivingen skal renses i renseanlegg bestående av sedimentasjonsbasseng, oljeutskiller og en filterløsning. Sedimentasjonsbasseng skal være stor nok til å gi lang nok oppholdstid for vannet til at partiklene sedimenterer til bunnen.

Renseanleggene må innrettes på en slik måte at utslippsgrensene i tabell 1 vilkår 4.1 blir overholdt.

Utslipp av olje, smørefett og drivstoff i større omfang vil være knyttet til uhell/lekkasjer på maskiner og utstyr under anleggsarbeidet. Det skal etableres rutiner for påfylling av drivstoff, vedlikehold av maskinpark m.m. med formål om å redusere forurensning til grunn og resipient. Ved eventuelle punktutslipp av olje, drivstoff, smørefett eller annet skal mest mulig samles opp. Absorbenter skal være tilgjengelige på steder der slik forurensning kan oppstå.

Det skal ikke etableres verksteder eller vaske/spyleplasser med direkte avrenning til vassdrag eller terreng. En eventuell vaskeplass skal ha tett dekke og oljeutskiller, og tilfredsstillende utslippskravene i tabell 1, vilkår 4.1.

Det er ikke tillat å vaske betongbiler uten rensing og med utslipp direkte til vassdrag, da dette kan medføre høye pH-verdier. Vaskevann fra eventuelle betongbiler skal ledes til renseanlegg og pH-justeres, jf. tabell 1.

Det skal settes i verk effektive tiltak for oppsamling av eventuelle plastrester og skytestrenger. Dersom plastrester når resipient eller infiltrasjonsanlegg, må det settes i verk avbøtende tiltak.

Virksomheten skal håndtere overvann i anleggsperioden slik at det ikke fører til skade eller ulempe for miljøet. Virksomheten skal gjennomføre avskjærende tiltak for å redusere tilrenning av overvann gjennom anleggsområdet til resipienten og tiltak for å redusere erosjon og partikkelavrenning.

4.4 Drift og vedlikehold av renseanlegg

Renseinnretningene skal være dimensjonerte for maksimal reel vannmengde og tilstrekkelig oppholdstid, og de skal ha tilfredsstillende sikring mot akuttutslipp. Ekstreme værforhold må være inkludert i risikovurderingen og beredskapsplanen, jf. vilkår 3.2 i dette tillatelsen. Dimensjonering av renseanlegget med hensyn til nødvendig oppholdstid må kontrolleres og eventuelt korrigeres. Dokumentasjon om dimensjonering av renseanlegget skal være tilgjengelig ved kontroll eller forespørsel fra forurensningsmyndigheten.

Det må føres jevnlig kontroll med renseanleggene og eventuelle infiltrasjonsgrøfter. Disse må tømmes og rengjøres ved behov. Det skal utarbeides og settes i verk et kontrollprogram med tilhørende skriftlige internkontrollrutiner og driftsinstrukser m.m. for å følge opp drift av renseanlegg i anleggsperioden. Rutinene må som et minimum beskrive:

- Drifts- og tømmerutiner for renseanlegg. Bassengene skal rutinemessig tømmes for sand, olje og slam slik at nødvendig oppholdstid til en hver tid blir holdt.
- Visuell inspeksjon av renseanleggene og visuell kontroll av resipient.
- Avvikshandtering av forhold som gjelder uønsket ytre miljøhendelser som har betydning for drift av renseanlegg, sedimenteringsbasseng m.m.
- Prøvetaking slik at kravene til utslipp fra renseanleggene blir holdt.

4.5 Sanitæravløpsvann

Kommunen er myndighet for regulering av sanitæravløpsvannet fra virksomheten.

5 Utslippskontroll og prøvetaking

5.1 Utslippskontroll

Virksomheten skal kontrollere og dokumentere utslippet ved å gjennomføre målinger. Det skal utarbeides og settes i verk et måleprogram med tilhørende skriftlige internkontrollrutiner og driftsinstrukser for å følge opp instrument for måling i anleggsperioden. Plassering av målepunkt skal baseres på faglig vurdering utført av fagfolk med kompetanse.

Målingene skal omfatte prøvetaking, analyser og/eller beregninger. Prøvene skal tas og håndteres i samsvar med Norsk Standard. Dersom slik standard ikke fins, kan annen internasjonal standard brukes. Prøvetaking skal utføres av personer med nødvendig kompetanse. Analysene skal utføres av et laboratorium som er akkreditert for de aktuelle analysene. Virksomheten skal jevnlig utføre kontroll og kalibrering av måleutstyr.

Målingene/beregningene skal utføres slik at de er representative for det faktiske utslippet tiltaket kan føre til. Virksomheten skal utarbeide et måleprogram for de parameterne som er omtalte i vilkår 4. Frekvensen for prøvetaking må være høy nok til å kunne fange opp variasjoner i utslippet. Kravene til prøvetakingsfrekvens for suspendert stoff, turbiditet, pH, olje og vannmengde er gitt i tabell 1 vilkår 4.1.

Siden akkreditert metode for suspendert stoff må baseres på stikkprøver, skal utslippet også måles kontinuerlig for turbiditet. Måleprogrammet skal beskrive metode for å etablere en sammenheng mellom suspendert stoff og turbiditet, forslag til alarmgrenser m.m. Når det er etablert en lineær sammenheng mellom prøveresultat for suspendert stoff og turbiditet, så kan målingene baseres på turbiditet med alarmgrenser og midlingstider. Forslag til dette skal beskrives i program for utslippskontroll. Dersom turbiditeten overstiger alarmgrensen for utslippspunktet, skal utslippet stanses, årsaksforhold avklares og nødvendige avbøtende tiltak settes i verk. Det samme gjelder ved overskriding av grenseverdi for pH.

I tillegg til prøvetaking og måling av parameterane i vilkår 4, skal følgende kontrollrutiner gjennomføres:

- Daglig visuelt tilsyn med renseanlegget
- Daglig visuell kontroll av resipient
- Daglig kontroll av tilgjengelighet på absorberingsmateriale for olje

Virksomheten skal ta vare på alle prøveresultatene og annen dokumentasjon fra utslippskontrollen. Opplysningene skal være tilgjengelige ved kontroll eller forespørsel fra forurensningsmyndigheten, jf. forurensningsloven § 50.

5.2 Prøvetaking i Orfallet/ bekk A og bekk B

Prøvetaking av bekkene skal skje i tråd med foreslåtte metoder omtalt i søknad av 5. juli 2024.

Vannkvaliteten i bekkene skal undersøkes med vannprøver oppstrøms og nedstrøms for utslippspunktet og nedstrøms for massedeposiet før utslipp fra anleggsvirksomheten starter. Det skal inkluderes minimum en overvåkingsrunde etter avsluttet anleggsperiode.

Dersom det viser seg at en etter ferdigstilling av prosjektet har redusert kvaliteten på resipienten, skal det utføres opprydding og habitatforbedrende tiltak for å rette opp forholdene.

Virksomheten skal ta vare på alle prøveresultatene og annen dokumentasjon fra prøvetakingen i bekkene. Opplysningene skal være tilgjengelige ved kontroll eller forespørsel fra forurensningsmyndigheten, jf. forurensningsloven § 50.

5.3 Evt. prøvetaking av privat drikkevannsforsyning Ytre Ålvik

Dersom oppdatert risikovurdering viser fare for forurensning av private drikkevannsbrønner nedstrøms anleggsarbeidene, jf. vilkår 2.4, skal det gjennomføres et prøvetakingsprogram for å prøveta brønnene før under og etter anleggsarbeidene for å dokumentere evt. forurensning av drikkevannet og dermed tiltak for å etablere trygt drikkevann.

6 Grunnforurensning og forurenset sediment

Virksomheten skal være innrettet slik at det ikke skjer utslipp til grunnen som kan føre til nevneverdige skader eller ulemper for miljøet.

Virksomheten plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann. Virksomheten plikter videre å gjennomføre tiltak som er egnet for å avgrense påvirkningen på miljøet av et eventuelt utslipp. Utstyr og tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann, eller hindre at eventuelle utslipp fører til skade eller ulempe for miljøet, skal overvåkes og

holdes ved like regelmessig. Denne plikten gjelder tiltak som står i et rimelig forhold til de skader og ulemper som skal hindres.

Virksomheten plikter å ha kontinuerlig oversikt over eventuell forurensning grunn innenfor virksomhetens område. Dette inkluderer også vurdering av spredningsfare og behovet for undersøkelser og tiltak. Dersom det er behov for å iverksette slike tiltak eller gjennomføre undersøkelser, skal forurensningsmyndighetene varsles.

7 Kontroll og overvåkning

Miljøriskioanalysen skal ligge til grunn for en kontroll- og overvåkningsplan for tiltaket. Under hele tiltaksgjennomføringen skal det utføres kontroll og overvåkning etter en slik plan. Planen må være av tilstrekkelig omfang til å avdekke spredning av forurensning fra tiltaket. Kontroll- og overvåkningsplanen skal lages i tråd med anbefalinger gitt i Miljødirektoratets veileder M-350/2015 og overholde vilkårene i tillatelsen. Målestyr, metoder, gjennomføring og analyser skal følge Norsk standard.

8 Kjemikalier

Med kjemikal mener vi her kjemiske stoff og stoffblandinger som blir brukt i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier. Slike kjemikalier kan for eksempel være, hydraulikkvæsker og middel brukte for å hindre brann.

For kjemikalier som blir brukt på en slik måte at det kan føre til fare for forurensning, skal virksomheten dokumentere at den har gjort en vurdering av helse- og miljøegenskaper til kjemikaliene på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

Virksomheten plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Virksomheten skal gjøre en kontinuerlig vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø valgt av de kjemikaliene som blir brukt, og av om det finnes alternativ. Skadelige effekter knytte til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativ finnes, plikter virksomheten å bruke disse så langt dette kan gå føre seg uten urimelig kostnad eller ulempe.¹

Stoff alene, i stoffblandinger og/eller i produkt, skal ikke framstilles og selges, eller bli brukte uten at de oppfyller kravene i REACH-regelverket² og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

9 Avfall

9.1 Generelle krav

Virksomheten plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det blir dannet avfall som følge av virksomheten. For materiale som blir nyttet som biprodukt, skal det kunne dokumenteres at kriteriene i forurensningsloven § 27 andre ledd er oppfylte.

Virksomheten skal i størst mulig grad avgrense innholdet av skadelige stoff i avfallet.

¹ Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrolllova) av 11.06.1979, nr. 79, om substitusjonsplikt § 3a

² Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrenning av kjemikalier (REACH-forskrifta) av 30. mai 2008, nr. 516

Avfall som oppstår i virksomheten, skal primært brukes om igjen, enten i egen eller i andre virksomheter sin produksjon. Dersom dette ikke er mulig, eller det fører til urimelige kostnader, skal avfallet først og fremst materialgjenvinnes. Dersom dette heller ikke er mulig uten urimelige kostnader, skal avfallet så langt det er råd gjenvinnes på en annen måte.

Virksomheten plikter å sørge for at all håndtering av avfall, inkludert farlig avfall, blir utført i samsvar med gjeldende regler for slik håndtering, som er fastsatt i eller med hjemmel i forurensningsloven og avfallsforskriften³.

Farlig avfall kan ikke fortynnes på en slik måte at det kan regnes som ordinært avfall. Ulike typer farlig avfall kan ikke blandes dersom dette kan føre til fare for forurensning, eller det vil skape problem for den videre håndteringen av avfallet. Farlig avfall kan heller ikke blandes sammen med annet avfall, med mindre det letter den videre behandlingen av det farlige avfallet og dette gir en miljømessig minst like god løsning.

All håndtering av avfall skal utføres slik at det ikke fører til avrenning til grunn eller overflatevann. Sjenerende støving skal unngås. Farlig avfall skal ikke lagres lenger enn 12 måneder.

9.2 Håndtering av avfall

All håndtering av avfall skal utføres slik at det ikke fører til avrenning til grunn eller overflatevann. Sjenerende støving skal unngås. Farlig avfall skal ikke lagres mer enn 12 måneder.

I tillegg gjelder følgende:

- All håndtering av avfall skal være basert på en risikovurdering, jf. punkt 2.6 og 8.
- Virksomheten skal ha kart der det går fram hvor ulike typer avfall er lagret.
- Avfallslager skal være sikret slik at uvedkommende ikke får tilgang. Lagret farlig avfall skal ha forsvarlig tilsyn. Lagret avfall skal være merket slik at en ser hva som er lagret.
- Avfall som ved sammenblanding kan gi fare for brann, eksplosjon eller at farlige stoff blir dannet, skal lagres med nødvendig avstand.
- Alt farlig avfall, uavhengig av mengde, skal lagres innendørs, og på tett dekke⁴ med oppsamling av eventuell avrenning. Annen lagringsmåte kan godtas dersom virksomheten kan dokumentere at den valgte lagringsmåten gir minst like lav risiko og like godt vern.

9.3 Håndtering av bunnrensk fra tunnel og slam fra renseanlegg

Eventuell bunnrenskmasser fra tunnel og slam fra renseanlegget og grøfter inne i tunnelen blir regnet som næringsavfall, og skal håndteres i tråd med forurensningsloven § 32. Det skal tas prøver av slammet/bunnrensk massene. Dersom analyser viser at konsentrasjonen av helse- og/eller miljøfarlige stoff ligger under normverdiene gitt i forurensningsforskriften kapittel 2, vedlegg 1, så kan massene disponeres i tråd med Miljødirektoratets veileder M-1243⁵. Dersom innholdet er over normverdiene, skal massene leveres til lovlig avfallsanlegg.

³ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskrifta) av 01.06.2004, nr. 930

⁴ Med tett dekke er meint fast, ugjennomtrengelig og tilstrekkeleg slitesterkt dekke for dei aktuelle materiala/avfallstypar.

⁵ Mellomlagring og sluttdisponering av jord- og steinmasser som ikke er forurenset. M-1243 utgitt 2018.

10 Rapportering til Statsforvalteren

10.1 Rapportering underveis

Følgende dokumenter oversendes Statsforvalteren når de er utarbeidet

- Detaljert prosjektering av utslippsarrangement massedeponiet, jf. vilkår 4.2
- Kontroll og overvåkingsplan, jf. vilkår 7

10.2 Sluttrapport

Virksomheten skal sende rapport til Statsforvalteren innen tre måneder etter at anleggsarbeidet er slutført. Rapporten skal inneholde følgende:

- Omtale av utført arbeid
- Samlet omtale og dokumentasjon på effekt og avbøtende tiltak som er gjennomført for å hindre forurensning.
- Samlet utgreiing om eventuelle vilkår i tillatelsen som ikke er oppfylt, inkludert grunngivelse for avvik.

11 Tilsyn

Virksomheten plikter å la representanter for forurensningsstyresmaktene eller andre som har styresmakt, fører tilsyn med anlegget til enhver tid.